

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: لیلا شایق کارگر، ۱۳۹۶

بررسی فقهی تدوین نخستین قانون اساسی توسط پیامبر (ص)

وجود قانون برای جامعه ضرورت دارد یعنی افراد یک جامعه باید در رفتار و کردارشان حدود و مرزهایی را رعایت کنند تا همه بتوانند به نحو مطلوب و شایسته از زندگی بهره‌های مادی و معنوی ببرند. قانون اساسی عالی‌ترین سند حقوقی یک کشور و راهنمایی برای تنظیم قوانین دیگر است. قانون اساسی تعریف‌کننده اصول سیاسی، ساختار، سلسله مراتب، جایگاه و حدود قدرت سیاسی دولت یک کشور و تضمین‌کننده حقوق شهروندان کشور است. یکی از افتخارات اسلام به عنوان دینی متمدن این است که قانون و نظم را برای بشریت به ارمغان آورده و راه رستگاری را در سایه عمل به مقررات شریعت معرفی نموده است. پس از مهاجرت مسلمانان به مدینه پیامبر گرامی اسلام برای اینکه جلو خرابکاری یهود و تحریکات دشمنان اسلام را در مدینه بگیرد قراردادی تدوین کرد که بنا به گفته مورخین، محکم‌ترین پایه پیشرفت آئین مقدس اسلام با همین قرارداد ریخته شد. بر این اساس به فرمان خدا منشور مقدس که بخشی از قانون اساسی حکومت و تأمین‌کننده مصالح ملی امت اسلام شمرده می‌شد از سوی پیامبر (ص) اعلام گردید و مورد تصویب همگان قرار گرفت. این منشور که 15 قرن پیش منتشر شد و پیش از چهل بند دارد امروز یز برای از میان بردن مشکلات اجتماعی، حقوقی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی مسلمانان سودمند است. این پایان‌نامه با استفاده از منابع تاریخی و فقهی به بررسی بندهایی از این قانون اساسی پرداخته است.

کلیدواژه‌ها: فقه - قانون اساسی پیامبر

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۴۰۷۹۴۲۰۵۷

تاریخ دفاع: ۱۳۹۶/۰۷/۰۱

رشته‌ی تحصیلی: الهیات و معارف اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر سیدجواد خاتمی سبزواری

M.A. Thesis:

the juridical study of legislation the first constitution by holy prophet

It is necessary for every society to have law; it means that the peoples behavior and their action should be based on the social rules in order to live in suitable conditions and benefit intellectual and material portions of life. Constitution is the highest legal document of a country and it is used as a guideline for regulating other laws. Constitution defines

diplomatic principles, conformation, hierarchy, place and boundaries of diplomatic power of state in every country and guarantees the peoples rights. Islam as a civilized religion has many honors, one of them is law and discipline which is presented for humanity and show the salvation way through following religious laws. After Muslims emigration to Medina, the holy prophet collected an agreement in order to prevent the Jews sabotage and enemies stimulations. According to historians, this agreement was the firmest basis for advancement the holy customs of Islam. One of God commands is the holy prism which was stated by holy prophet and approved by the whole. It was a part of constitution and supplied the popular affairs of Islam believers. The prism was circulated 15 centuries ago and it has forty clauses, and nowadays it is useful to solve social, legal, economic, politic and cultural problems. This study examined some clauses of the constitution through historical and juridical resources.